

<http://atomenergiainfo.hu/tudta-on/energiapolitika-2000-tarsulat>

„Hazánk számára nem nélkülözhető a paksi atomerőmű bővítése”

2014. február 17.

Ezt Dr. Járosi Márton, az Energiapolitika 2000 Társulat elnöke mondta előadásában február 10-én, amikor ismertette a társulat Az építkezés energiapolitikája 2014-től címet viselő programjavaslatát.

Programjavaslatukban azt elemzik, hogy a kormány által letett alapokon hogyan lehetséges folytatni és kiteljesíteni a magyar nemzeti energiapolitikát. Számtalan javaslatot dolgoztak ki, aktualitásánál fogva a paksi bővítés kiemelt helyet foglalt el az előadásban. Az előadás után erről kérdeztük Dr. Járosi Mártont.

Atomenergia Info (AI): — Az Energiapolitika 2000 Társulat hivatalos állásfoglalásából, illetve az Ön előadásából is kitűnik, hogy az energetikai ellátásbiztonságnak elsődleges szerepet tulajdonítanak. Hogyan szolgálja ezt a paksi bővítés?

Dr. Járosi Márton (JM): — Az energiapiaci privatizáció következtében lényegében Paks és az átviteli hálózat kivételével a villamosenergia-szolgáltatás gyakorlatilag külföldi kézbe került. Ami állami kézben maradt, mind a mai napig működőképes állapotban van, ezzel szemben az erőműpark nagyobb része — a 9100 MW-ból 4000 MW — erősen leromlott, selejtezés előtt áll. A következő 15 évben tehát jelentős erőmű kapacitás létesítésére van szükség. Ma a hazai fogyasztás mintegy harminc százalékát külföldről látjuk el. Mindez addig nem okoz gondot, míg a szükséges források rendelkezésre állnak; erre azonban hosszabb távon nem lehet számítani. Ezért a hazai erőműépítés elkerülhetetlen szükségszerűséggé vált. A nemzeti energiasztratégia az atom-szén-zöld hármassal számol. Az oroszországi primer energiahordozók behozatali függősége belátható időn belül számottevően nem csökkenthető. A megújulókkal semmiképp, a hazai lignittel is csak részben. Ez a felismerés vezette a kormány energetikai külpolitikáját, amikor a 2009-es, 2010-es években az atomerőmű bővítése ügyében létrejött nemzeti konszenzusra alapozva létrehozta a paksi bővítésre vonatkozó megállapodást.

(AI): — A magyar-orosz kormányközi megállapodás a paksi atomerőmű bővítésről mégis hangzatos ellenérveket kap. Véleménye szerint valójában mi ellen szólálnak fel egyesek?

(JM): — A témát az ellenzék igyekszik kampánytémává silányítani. Hazánkban a Bős-Nagymarosi vízlépcső elleni fellépés óta az SZDSZ volt a környezetvédelem első számú bajnoka, s igyekezett politikai támogatottságát ilyen módon is erősíteni. Ma a szerepét az LMP próbálja átvenni. Sajnos az MSZP is egyre inkább ebbe az irányba változik, pedig az említett nemzeti konszenzus létrehozásában — az MSZP kormány idején — jelentős érdemeket szereztek. Találónak tartom Orbán Viktor miniszterelnök megállapítását, hogy a választások után újból támogatni fogják a paksi bővítést.

(AI): — Az atomerőmű-fejlesztés ugyan nem tartozik a közbeszerzési törvény hatálya alá, mégis többen a tendert hiányolják.

(JM): — Nem megalapozottan, mivel a 2010-es parlamenti döntés óta, de már előtte is, számos szakértői elemzés készült. A piacon több potenciális erőműtípus is van, amelyek szóba jöhetnek. Ezek között volt a most választott az orosz típus, de volt még Westinghouse, koreai reaktor, és francia gyártmányú, illetve francia-japán kooperációban készülő reaktor is. Műszaki szempontból és biztonság tekintetében

ezek a reaktortípusok nagyjából egy szinten vannak: valamennyi harmadik generációs reaktor. Ezek közül több (köztük az orosz típus is) rendelkezik az EU biztonsági szempontból befogadó tanúsítványával. Nekünk ezért elsősorban gazdasági szempontok alapján kellett a döntést meghoznunk. A nemzetközi nagykereskedelmi villamosenergia-piac és Magyarország helyzetét figyelembe véve az atomerőmű építése pénzügyi kölcsön helyett csak államilag garantált, kedvező, külföldi államkölcsönrel valósítható meg. Fontos, hogy a megállapodás kedvező feltételű, államilag garantált hitelt és nem külföldi tulajdonrészt tartalmaz, ami egy ilyen befektetésnél korábban felmerült. A felépülő blokkok pedig magyar tulajdonban lesznek. Akik a hitel nagyságát kifogásolják, azok vegyék figyelembe, hogy a megelőző kormány kétszer ekkora IMF hitelt vett fel, a válságmenedzselésre, aminek semmilyen kézzel fogható eredménye nem volt, a nemzeti vagyon nem növekedett.

(AI): — Más fontos érveket is említett az előadásában.

(JM): — Az orosz típus mellett szolt az is, hogy Magyarországon megvan a nukleáris iparhoz szükséges magas szintű szakmai és biztonsági kultúra, amely jelentős részben ehhez a típushoz kötődik. A nukleáris alapú villamosenergia-termelés azért nem nélkülözhető, mert az energetika legfontosabb alapkövetelményeinek leginkább ez felel meg. Az üzemanyag több irányból beszerezhető és tárolhatósága növeli az ellátásbiztonságot, csökkenti az importfüggés veszélyét. Az atomerőmű nem okoz üvegházhatású gázkibocsátást. A termelési költség struktúrája az energiapiacra jutás szempontjából kedvező. A termelt villamos energia élettartamra vetített átlagára, a rendkívül hosszú élettartam és a teljes önköltségen belül az üzemanyagköltség kisebb hányada miatt, viszonylag kedvező. Az orosz állami hitel költsége nem épül majd be a Pakson megtermelt áram árába. Ezzel elérhető lesz, hogy további 60 évre ez az erőmű biztosítsa a legolcsóbban az áramot. A paksi atomerőmű nélkül a magyar gazdaság nem tud versenyképesen működni.

(AI): — Érvek között szerepel, hogy az atomerőmű nem okoz üvegházhatású gázkibocsátást. Ugyanakkor közismert, hogy az Európai Unió nem preferálja az atomerőmű építést. Hogyan van ez?

(JM): — Örülök, hogy rákérdezett a program-javaslatunkban szereplő érvelésünknek erre a látszólagos ellentmondására, amit előadásomban is érintettem. Valóban, ha az Európai Unió komolyan venné a saját energiapolitikáját: a karbonmentes villamosenergia-termelést, akkor preferálnia kellene az atomerőművek létesítését. Ezzel szemben Németország vezetésével ellenzi, de legalább is tartózkodó vele szemben. Ez az egyik ellentmondása az uniós energiapolitikának. A visegrádi országok viszont az Energia Tanács ülése alkalmából tartott találkozójukon 2013 decemberében közös nyilatkozatot fogadtak el, amelyben támogatják az üvegházhatású gáz kibocsátásától mentes atomenergiát. Közös lépnek fel a nukleáris energiatermelés diszkriminálása ellen, az atomerőművek működtetésében, valamint építésében.

Bár álláspontunk szerint az éghajlatváltozásban az emberi tevékenység szerepe, az érdemi befolyásolás lehetősége tudományosan nem igazolt, s az ezt megfékezni szándékozó dekarbonizációt globalizációs manipulációnak tartjuk, a zöldek atomerőmű-ellenes fellépése elleni érvelésünkben ezt a szempontot is felhasználjuk.

(AI): — A bővítést ellenzők érvelésében az is szerepel, hogy az atomerőműben termelt villamos energia a legdrágább. Önök kedvező árról beszélnek. Mire alapozzák ezt?

(JM): — A viták egyik csomópontja valóban a gazdaságosság, ahol kulcskérdések a szakértelem és a lobbierdekektől való függetlenség. Az Európai Bizottság – érezve a probléma súlyát – az Energia Főigazgatóságon keresztül megbízást adott egy tekintélyes, liberális szakmai világnézetű professzor vezette munkaközösségnek a tények és azok következményeinek rögzítésére, hogy útmutatást adjon a vitákhoz, politikai és gazdasági döntésekhez. A Nukleáris Energia Gazdasági Kérdéseinek Összegzése címet viselő tanulmány 2013 novemberében került nyilvánosságra, s honlapunkon is elérhető. Itt a vezetői összefoglaló fordítása és a tanulmány néhány fontos táblázata, továbbá Kacsó András alelnökünk rövid kommentárja is olvasható. Ebből idézek tartalmilag néhány megállapítást.

A paksi bővítésre vonatkozóan eddig elvégzett hazai gazdasági számítások és feltételezések eredményei összhangban vannak a tanulmány megállapításaival. A tanulmány egyértelműen rávilágít arra, hogy az atomerőmű gazdaságosságának kulcskérdése a finanszírozás és a beruházás kivitelezésének minősége. A bővítés tervezett pénzügyi konstrukciója – sikeres megvalósítás esetén – biztosítja, hogy az értékesítendő villamos energia közvetlen, folyó költségei alacsonyak legyenek, így gyakorlatilag nem lehet akadálya a termelt energia piacra jutásának. Sőt, ha addigra – várhatóan – az EU vezetése uniós szinten is elfogadja az energiaigényes iparágak energiaköltségeinek nyílt támogatását, akkor komoly eszközt kapunk az ország újraiparosításához.